

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – 348 с.

<i>В. П. Стусь, М. М. Моїсеєнко, П. Ю. Литвин, М. Ю. Поліон, К. С. Бараннік</i> ЛЕКЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	281
<i>Я. М. Сусак, І. Й. Сличко</i> САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ КУРСУ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМИ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ.....	283
<i>І. О. Суховолець, М. О. Левків, І. В. Антонишин</i> СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ МЕДИКІВ	284
<i>І. Є. Сухомлінова, М. А. Тихоновська, О. В. Тихоновський, О. В. Кірсанова, А. К. Єрьоміна, С. В. Чугін</i> ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ЯК НОВІТНІЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ.....	285
<i>Н. А. Суцук</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФАРМАЦІЯ».....	286
<i>В. Г. Стюсюка, Ю. Я. Круть, А. В. Жарких, Т. В. Карпенко, О. В. Пономаренко, М. Ю. Сергієнко, Н. Г. Колокот</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ДОДАТКОВИЙ ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ».....	287
<i>В. Л. Таралло, М. З. Вацук</i> ДО РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА VI КУРСІ ЗА СКОРОЧЕННЯМ ПЛАНОВОГО ПОГОДИННОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ І ЛЕКЦІЇ.....	288
<i>В. К. Тацук, Г. І. Хребтій, Т. М. Амеліна, О. М. Гінгуляк</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, НАПРАВЛЕНІ НА РОЗВИТОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ	289
<i>В. О. Тихолаз, О. І. Башинська, П. О. Стельмацук, І. А. Руцька, О. П. Лопаткіна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ.....	290
<i>В. Л. Ткаченко, Н. І. Коваленко</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	290
<i>М. М. Ткаченко, Н. Л. Морозова, Н. В. Танасічук-Гажієва, М. М. Кондрацький, Г. О. Романенко, О. В. Миронова</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ДОДИПЛОМНОГО ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ	291
<i>М. М. Ткаченко, Г. М. Поперека, В. М. Містрюков</i> 30-РІЧЧЯ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ.....	292
<i>І. О. Топол, О. М. Камишиний</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ.....	293
<i>О. Б. Тумакова, О. І. Тесленко, Л. Б. Єрис, Г. М. Кузь, В. М. Новіков, О. Б. Доленко</i> АКТУАЛЬНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	294
<i>О. А. Удод, В. Г. Центіло, Н. М. Яковлева</i> ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ	295
<i>Н. А. Ульянова, Л. В. Венгер, В. О. Ульянов</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «MIND MAPPING» У ВИКЛАДАННІ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ І КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	296
<i>Л. М. Унгурян, О. І. Беляєва, Н. А. Прилипко, І. В. Вишницька, І. Б. Петкова</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КАДРІВ.....	298
<i>Л. М. Унгурян, О. І. Беляєва, Н. А. Прилипко, І. В. Вишницька, І. Б. Петкова</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИКА ТА ДЕОНТОЛОГІЯ У ФАРМАЦІЇ» НА КАФЕДРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ.....	299
<i>О. О. Фастовець, Р. А. Котелевський</i> ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ.....	299
<i>М. О. Фаустова, В. П. Полянська, Я. О. Басараб</i> НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	300

аудиторної СРС, яка виконується в присутності викладача, позааудиторна робота має спрямовуватися викладачем. На нашу думку роль викладача в позааудиторній самостійній підготовці полягає в тому, щоб навчити студента користуватися різними джерелами інформації. Не викликає сумніву, що майже всі студенти захоплюються інтернетом та мають до нього вільний доступ на території університету, бібліотеці університету та гуртожитках. З цих позицій на порталі університету (ortal.zsmu.zp.ua) є доступним до використання студентами достатня кількість методичних матеріалів, яка підготовлена професорсько-викладацьким складом кафедри. База методичних матеріалів постійно оновлюється. Крім того, на порталі представлені календарні плани та розклад занять, клінічні протоколи, лекції, збірки тестових завдань, а також інформація щодо академічної заборгованості студентів, тощо.

Велике значення у СРС має робота в бібліотеці університету, оскільки саме в ній сконцентрована інформація. Бібліотека надає студентам необхідні навчальні матеріали. Опитування студентів, дозволило з'ясувати, що майже 95 % використовують ресурси порталу та бібліотеки. Цьому сприяло створення та постійне удосконалення співробітниками бібліотеки ЗДМУ інформаційно-технологічної системи: Електронного каталогу, Електронної бібліотеки (фонд електронних документів) та Інституційного репозитарію.

Інформаційно-технологічна система дозволяє отримати інформацію у повному обсязі, що стало можливим завдяки перетворенню традиційної навчальної бібліотеки в сучасний інформаційний центр з наданням широкого спектру інформаційних послуг всім категоріям користувачів [7].

Важливим завданням бібліотеки є формування електронних ресурсів, популяризація ідей відкритого доступу, які забезпечать можливість безперервного дистанційного навчання.

Висновки. Таким чином, застосування інформаційних технологій дозволяє створювати та розвивати повноцінну систему дистанційного навчання, розробляти та впроваджувати нові сучасні методи навчання, створювати та адаптувати освітні матеріали в якісно нових формах.

Самостійна робота є одним із основних способів оволодіння студентом матеріалу у вільний від обов'язкових

навчальних занять час. Використання студентами порталу дистанційного навчання безсумнівно розширює можливості навчального процесу, завдяки наявності значної кількості навчально-методичних ресурсів.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 1 липня 2014 року м. Київ // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 146 (13 серпня). – С. 7–18.
2. Білозерова М. В. Аналіз Європейських систем вищої освіти в контексті інтеграції в Європейський освітній простір / М. В. Білозерова // Теорія та практика державного управління. – 2013. – Вип. 2 (41). – С.1–9.
3. Бойчук Л. Г. Особливості диспансерного спостереження за перебігом фізіологічної вагітності лікарем загальної практики / Л. Г. Бойчук // Ліки України. – 2013. – №3-4(16-17). – С.4–7.
4. Глубоченко В. Г. Деякі проблемні питання впровадження іновативних технологій в підготовці майбутніх лікарів / Глубоченко В. Г., Глубоченко О. В. // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі: матеріали Х ювілейної Всеукр. навч.-наук. конф. зміжнар. участю (Тернопіль, 18–19 квіт. 2013 р.) : у 2 ч. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2013. – Ч. 1. – С.113–115.
5. Дуда И. В. Актуальные вопросы репродуктивного здоровья женщин: Матер. Респ. науч.-практ. конф. акуш.-гин. и неонат. / Под ред. И.В. Дуды, В. Л. Силявы. – Мн., 2001. – 21 с.
6. Оптимізація навчального процесу щодо викладання аспектів репродуктивної медицини на медичному факультеті медичного університету / [Н. В. Авраменко, Д. Є. Барковський, О. А. Нікіфоров та ін.] // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2012. – №2(9). – С.127–128.
7. Організація роботи інформаційно-технологічних систем бібліотеки вищого медичного (фармацевтичного) навчального закладу : методичні рекомендації / О. М. Бруй, Н. В. Гаріна, Т. В. Карпенко, І. В. Киричок, Т. Б. Павленко, О. А. Рижов, Л. В. Соколова, Г. І. Хандрікова ; МОЗ України, ОдНМУ, ЗНМУ, ХНМУ, ННМБУ. – Одеса, 2014. – 29 с.

ДО РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА VI КУРСІ ЗА СКОРОЧЕННЯМ ПЛАНОВОГО ПОГОДИННОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ І ЛЕКЦІЇ

В. Л. Таралло, М. З. Вацик

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет»

Підготовка випускника накладає суворі обов'язки на випускні кафедри з боку повного виконання програми, обов'язкове опанування студентами чинних практичних навичок. При цьому, стале скорочення погодинного навантаження на практичні заняття для вивчення програмного матеріалу спонукає до пошуків і залучення інших форм навчання окрім традиційних лекцій і практичних занять. Зокрема належить приділити більше уваги змісту і змістовному навантаженню планових самостійних годин праці студентів. Це пов'язане із необхідністю перенесення важелів підготовки не тільки на практичні заняття, але й на

самостійну домашню роботу та роботу безпосередньо у лікувально-профілактичних закладах.

Співробітники кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я вирішили цільовим чином призначати кожному студенту завдання з підготовки реферата з найважливіших проблем предмету. Зокрема було виділено для докладного обговорення на семінарі наступні теми:

- Перспективи розвитку охорони здоров'я;
- Перспективи розвитку первинної медичної допомоги;
- Первинна медико-санітарна допомога;

- Сімейна медицина;
- Медичне страхування;
- Страхова медицина.

Ці загальноозначені напрями самостійної роботи подавалися стратифікованими на декілька вузьких тем. Зокрема четверта, п'ята та шоста теми поділяються на 3–4 складові. Наприклад, викладання змісту організаційних засад сімейної медицини вимагає подання окремо системи містить питання підготовки чинних спеціалістів, розвитку різних форм сімейної медицини в Україні, а також висвітлення провідного світового досвіду практики сімейної медицини.

Студент на власний вибір бере до виконання тему, го-тує за всіма вимогами реферат і витяг з нього. Цей витяг він буде доповідати студентам власної групи, реферат по-

дається для перевірки викладачеві. Оцінки за реферат і ви-ступу студентів реєструються в журналах поточної успішності групи так само, як і поточна успішність (подвійною оцінкою, за рішенням ЦМК) і залучаються до підсумко-вого оцінування праці студентів під час циклових занять. Для оцінок за самостійну роботу в журналі виділена спе-ціальна графа з метою наступного цільового аналізу.

Висновки:

1. 15-річний досвід залучення наведеної студентської праці до опанування окремих питань предмету засвідчує високу якість знань студентів після виконання чинних завдань.
2. Співробітникам випускних кафедр належить щорічно переглядати зміст, форми і удосконалювати самостійну роботу випускників, наближати її до лікарської практики.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, НАПРАВЛЕНІ НА РОЗВИТОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ

В. К. Тащук, Г. І. Хребтій, Т. М. Амеліна, О. М. Гінгуляк

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці

Соціально-економічні зміни в Україні, процеси, на-правлені на євроінтеграцію, призвели до необхідності мо-дернізації багатьох соціальних інститутів, і, насамперед, системи освіти, яка безпосередньо пов'язана з економіч-ними процесами через забезпечення підготовки продук-тивних сил [3].

Наші випускники навіть при хороших знаннях не завж-ди вміють працювати біля ліжка з хворими. Розвитку клі-нічного мислення сприяють активні технології, серед яких провідне місце займає аналіз ситуацій, один із найбільш ефективних і поширених методів організації активної пізна-вальної діяльності студентів [2]. Даний метод показав свою ефективність у навчанні та розвитку клінічного мислення у студентів 5-го та 6-го курсів на базі кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини Буковинського державного медичного університету. Метод аналізу конкретних ситуацій розвиває здатність до аналізу життєвих і професійних завдань. Стикаючись із конкретною ситуацією, студент повинен визначити: чи є в ній проблема, у чому вона полягає, визначити своє ставлення до ситуа-ції, запропонувати варіанти вирішення проблеми. Робота в групі з аналізу ситуації дозволяє студентам не тільки кра-ще засвоїти матеріал, але й розглядати різноманітні мож-ливості та підходи до вирішення тієї чи іншої практичної задачі або проблеми. Технології аналізу ситуацій сприяють розвитку аналітичних здібностей та критичного мислен-ня, а також більш осмисленішому поєднанню теоретичних знань з практикою, формувати здібність оцінювати альтер-нативні варіанти в умовах невизначеності, точно виражати свою точку зору й аргументувати її, формувати алгоритми вирішення комплексних завдань, що має важливе значен-ня для практичної діяльності майбутнього фахівця. Серед інноваційних технологій, які активізують навчальний про-

цес, побудованих на аналізі ситуацій, у даний час найбільш часто використовуються: метод ситуаційного аналізу, що включає аналіз конкретних ситуацій (ситуаційні задачі, ситуаційні вправи), метод ситуаційного навчання – метод кейсів, метод навчальної дискусії, метод програвання ро-лей, ігрове проектування [1]. Вищезазначені методики, а також метод клінічних рольових ігор, активно впроваджені в практику кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілі-тації та спортивної медицини та, на нашу думку, сприяють більш ефективному розвитку клінічного мислення, уміння висловлювати та відстоювати свою точку зору, оперативно проводити інформаційний пошук та робити вірні, обгрун-товані висновки.

Висновки:

1. Розвиток клінічного мислення у студентів вищих навчальних медичних закладів повинен бути пріоритет-ним напрямком навчання, підґрунтям, до якого повинно бути вміння знаходити та систематизувати інформацію.
2. Найбільшого ефекту можна досягти, використовую-чи не різноспрямовані, а доповнючі один одного методи, що складають цілісну систему.

Література

1. Амиров А.Ф. Система професійної соці-алізації студентів в вищій школі / А.Ф.Амиров, Л.А.Амирова // Педагогіка. – 2014. – №7. – С. 44–48.
2. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. Теорія виховання (Цикл лекцій): Навч. Посібник / А.А. Марушке-вич // К.: ВВП "Компас", 2005. – 107 с.
3. Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в 2005-2006 н.р. у всіх вищих навчальних закладах України III-IV рівнів акреди-тації / Наказ МОН України від 30.12.2005 р., № 774.